

نگاهی به گذشته، حال و آینده انقلاب اسلامی

تبیین اصطلاح جهت حرکت انقلاب اسلامی؛ به وسیله مفاهیم اولین نقشه راه تولید
الگوی پیشرفت اسلامی

متن حاضر، سخنرانی دبیر شورای

راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی در دومین نشست کارگروه عدالت و پیشرفت

استان البرز می باشد. این نشست با حضور جمعی از نخبگان حوزوی و دانشگاهی به مدت چهار ساعت

در سالروز شهادت امام رضا (علیه السلام) برگزار گردید. سخنران محترم در این نشست

به تبیین اصطلاح جهت حرکت انقلاب اسلامی پرداختند.

اسفند ماه ۱۳۹۱

فهرست اجمالی

۱. تبیین جهت حرکت انقلاب اسلامی، مقدمه ای لازم برای تبیین صحیح مسائل تاسیسی انقلاب اسلامی ۴
۲. تبیین جهت حرکت انقلاب اسلامی به وسیله سه اصطلاح مبنا، مراحل و موضوعات انتقال ۴
- ۲/۱. تبیین مبنای حرکت انقلاب اسلامی، به عنوان اولین اصطلاح مبین جهت ۵
- ۲/۲. تبیین مراحل تحقق مبنای حرکت انقلاب اسلامی ۱۱
- ۲/۳. تبیین موضوعات انتقال میان مراحل انقلاب اسلامی ۱۶
۳. تبیین مسئله ی الگوی پیشرفت اسلامی با استفاده از جهت حرکت انقلاب اسلامی ۲۰

۱. تبیین جهت حرکت انقلاب اسلامی، مقدمه ای لازم برای تبیین صحیح مسائل تاسیسی انقلاب

از ابتدای انقلاب تا کنون همواره از سوی ادبیات انقلاب سفارشات مطرح شده است، و نخبگان حوزوی و دانشگاهی با فعالیت های گوناگون خود به این مسائل پرداخته اند. اما اگر حاصل آن فعالیت ها بررسی شود، متأسفانه بخش عمده ای از این تلاش ها در راستای مسئله ای متفاوت با مسئله انقلاب بوده است. به عبارت دیگر نخبگان در پاسخ به مسائل انقلاب، دچار آفت یکسان انگاری میان مسائل انقلاب اسلامی و مسائل دیگر شده اند. لذا نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی برای عدم ابتلاء به این آفت، تبیین جهت حرکت انقلاب اسلامی را پیش از هر اقدامی در راستای پاسخگویی به مسائل تاسیسی انقلاب لازم می داند.

۲. تبیین جهت حرکت انقلاب اسلامی به وسیله سه اصطلاح مبنا، مراحل و موضوعات انتقال

در نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی، جهت حرکت انقلاب اسلامی با سه اصطلاح تعریف میشود، این سه اصطلاح شامل "مبنای حرکت انقلاب اسلامی" یا همان ایده ی محوری که انقلاب برای آن تشکیل شده است، "مراحل تحقق مبنا" یعنی آن ایده ی محوری در چند مرحله باید تحقق پیدا کند و "موضوعات انتقال میان مراحل تحقق مبنا" به معنای چگونگی انتقال از هر مرحله به مرحله ی دیگر، میشود.

لذا اگر این سه اصطلاح مورد تفاهم قرار بگیرد، جهت انقلاب اسلامی تبیین شده است .

بنابر این، پاسخ به سوال جهت انقلاب اسلامی چیست؟ تبدیل به سه سوال: "مبنای حرکت چیست؟"، "مراحل تحقق مبنا چیست؟" و "موضوعات انتقال از مرحله ای به مرحله ی بعد چیست؟" می شود.

۲/۱. تبیین مبنای حرکت انقلاب اسلامی، به عنوان اولین اصطلاح مبین جهت

مبنای حرکت انقلاب اسلامی چیست؟ آن ایده‌ی محوری که انقلاب اسلامی براساس آن شکل گرفته است، چیست؟ برای پاسخ به این سوال از ابتدای انقلاب سه جریان، سه احتمال پیشنهاد داده‌اند.

۲/۱/۱. اصلاح هویت اسلامی، پیشنهاد ارائه شده توسط جریان روشن فکری

احتمال اول، "اصلاح هویت اسلامی یا اصلاح قرائت دینی" توسط جریان روشن فکری مطرح شده است، ایشان معتقد هستند که اصلاح قرائت دینی باید مبنای حرکت انقلاب اسلامی قرار بگیرد. و از این ایده با سه مقدمه دفاع میکنند.

مقدمه‌ی اول: تمدن مدرنیته که در غرب وجود دارد، تنها راه سعادت بشر است و بهتر از آن در گذشته نبوده است و در آینده هم نخواهد آمد. البته تغییر در برخی از پارادایم‌های آن را می‌پذیرند ولی معتقدند که تنها راه می‌باشد.

مقدمه دوم: برای تحقق تمدن مدرنیته در ایران و یا هرکشور میزبان دیگر، باید فرهنگ آن جامعه میزبان^۱، اصلاح شود. به عبارت دقیق‌تر، برای مدرنیزاسیون لوازمی مورد نیاز هست، و از جمله‌ی آن لوازم، اصلاح فرهنگ جامعه‌ی میزبان می‌باشد. و در مقدمه سوم، مطرح می‌شود که فرهنگ جامعه میزبان ایران ۲۰۰ سال است در مقابل مدرنیزاسیون مقاومت کرده است. به عقیده‌ی ایشان روحانیت که پرچم دار فرهنگ بومی است، به همراه جمعیتی از مومنین در مقابل تغییرات به سمت مدرنیته مقاومت کرده‌اند.^۲

۱. در اصطلاح روشنفکران، فرهنگ جامعه‌ی میزبان، سنت نامیده میشود.

۲. باید دانست که فقط شیخ فضل‌الله... و آیه... مدرس و امام عظیم‌الشان نبودند که در مقابل استعمار غرب ایستادگی کردند. به عنوان مثال، کتابی موسوم به "چهل چراغ‌های طاغوت شکن" که یک جلد از آن منتشر شده است و به تخمین، حدوداً ۲۰ جلد خواهد شد. این اثر به صورت دایرة المعارف، علمایی را که در ۲۰۰ سال گذشته مقابل استعمار غرب ایستاده‌اند را جمع‌آوری کرده است. جمعیت‌های زیادی بوده‌اند، لذا ۲۰ جلد فقط اسامی ایشان و موضوع اصلی درگیری ایشان با استعمار می‌باشد.

روشن فکran معتقد هستند که این جریان مقاومت در مقابل مدرنیته به امام خمینی عظیم الشان رسید. و ایشان خودشان اختیارات را به دست گرفتند، ولی چون راه مدرنیته تنها راه سعادت می باشد، و در حال حاضر روحانیت در راس امور است، در نتیجه روحانیت متوجه میشوند که تنها راه سعادت مدرنیته است و به اصلاح هویت اسلامی قانع میشوند. چرا که در گذشته روحانیت در مصدر امور نبودند و مدرنیزاسیون اتفاق می افتاد. لذا از بیرون مردم را بسیج میکردند و مقابل مدرنیزاسیون می ایستادند. اما امروز که در راس کار هستند، وقتی متوجه شوند که تنها راه مدرنیته است؛ به این موضوع تن خواهند داد و دیگر جریان مخالفی وجود نخواهد داشت.

لذا مطرح میکنند که پرچم داران انقلاب در نهایت به این نتیجه خواهند رسید، که باید مدرنیزاسیون را پیاده کنند. و طبق مقدمه ی دوم برای این هدف باید فرهنگ بومی را اصلاح کنند، بنابراین روحانیت مشغول به اصلاح هویت اسلامی می شود و این مبنا را ایده ی محوری انقلاب اسلامی قرار می دهند. به عنوان مثال، مدرنیته حقوق بشر را اصل می داند، و آن را تئوریزه میکند. همچنین در اسلام احکامی مثل قصاص وجود دارد. در نتیجه این حکم و هر حکم دیگری که با حقوق بشر تعارض دارد باید، اصلاح و نسخ شود. و یا بر مبنای فرهنگ غرب، حکومت های لیبرال دموکراسی باید وجود داشته باشد، لذا تئوری اسلام یعنی ولایت فقیه یا مردم سالاری دینی باید اصلاح شود. با این مقدمات مطرح شده، ایشان معتقدند ولایت فقیه کاتالیزور^۳ مدرنیزاسیون در ایران است، چرا که اگر او متوجه مدرنیزاسیون بشود، جریان مخالفی وجود نخواهد داشت، و این فرآیند تسریع خواهد شد.

در نتیجه به عنوان جمع بندی، اصلاح قرائت دینی^۳ مقدمه دارد: اول؛ مدرنیته تنها راه سعادت بشر است. دوم؛ تحقق مدرنیته با اصلاح فرهنگ جامعه ی میزبان همراه خواهد بود، و این اتفاق در هر کشوری که خواهان مدرنیته

۳. این عبارت «ولایت فقیه کاتالیزور مدرنیزاسیون می باشد»، متعلق به سعید حجاریان است. وی در مقاله‌ای با عنوان «فرآیند عرفی شدن فقه شیعی» (کیان/ شماره ۲۴/ بهار ۷۴) به تبیین نگاه خود در باب حکومت دینی مطلوب پرداخت و «دکترین ولایت مطلقه فقیه» را «به عنوان آخرین و مهمترین تلاش در جهت تسریع فرآیند عرفی شدن» دانست و آن را مدل مطلوب حکومتی خود در شرایط ایران توصیف کرد.

و توسعه باشد اتفاق می افتد. سوم؛ انقلاب اسلامی گرچه در ابتدا برای حفظ هویت دینی به وجود آمد، ولی چون راه محتوم بشر مدرنیته است. در نهایت به اصلاح هویت اسلامی و پذیرش مدرنیزاسیون ختم خواهد شد. به عبارت دیگر؛ جبر اجتماعی یا ... انقلاب اسلامی را مجبور به اصلاح هویت اسلامی خواهد کرد. البته در فضای عمومی کشور به صراحت بیان نمی کنند. ولی در فضای برنامه ریزی و بیان تخصصی به صراحت بیان میکنند.

۲/۱/۲. تبلیغ هویت اسلامی، پیشنهاد ارائه شده توسط جریان فهم سنتی از اسلام

احتمال دوم، توسط جریان فهم سنتی از اسلام مطرح شده است. این جریان با صراحت به غلط بودن احتمال روشن فکران اذعان میکنند^۴، و حاضر به کنار گذاشتن هویت اسلامی - به عنوان تنها راه سعادت بشر - نیستند. جریان فهم سنتی از اسلام برای حفظ و تحقق هویت اسلامی، معتقد به تبلیغ^۵ هویت اسلامی می باشد. به این معنا که جریان فهم سنتی در فعل اجتماعی^۶ به تبلیغ اکتفا می کند. لذا وقتی به ایشان گفته می شود: در حکومت اسلامی مسئولیت پذیرید. ایشان مسئولیت هایی را می پذیرند که برای تبلیغ مناسب می باشد؛ مانند حضور در تلویزیون، امام جمعه شدن و... این جریان معتقد است، انقلاب اسلامی با به وجود آمدن، فرصت تبلیغ را برای اسلام گسترش داده است. لذا از فضای انقلاب اسلامی برای گسترش اسلام استفاده می کنند. در نتیجه معتقد هستند هر مسئولی در هر قسمت از جمهوری اسلامی، باید محیط تبلیغ اسلام را ایجاد کند.^۷ و ایشان امر به معروف و نهی از منکر را جزئی از این مبنا می دانند. اما اگر خطاب به ایشان گفته شود: از بین رفتن نهاد خانواده که موضوع تبلیغ اسلام می باشد، توسط توسعه غربی زمینه سازی می شود. جریان فهم سنتی از اسلام به این عرصه ورود پیدا

۴. ایشان بیان میکنند: حلال محمد (ص) حلال و حرام او هم حرام تا قیامت است.

۵. البته تبلیغ به معنای مرسوم آن مورد مورد نظر است، که شامل روش های قدیمی و روش های جدید و مدرن مثل نرم افزارها و رسانه ها و... می باشد.

۶. البته فعل استنباط هم وجود دارد که فعلا محل بحث نمی باشد.

۷. زمانی که به صدا و سیما اعتراض میکنند، بر این مبنا اعتراض میکند.

نخواهد کرد، زیرا وظیفه و رسالت خود را تبلیغ می‌دانند. این جریان- مانند جریان روشنفکری- در جامعه‌ی ایران حضور دارد و به دلیل عدم پذیرش اصلاح هویت دینی با جریان روشن فکری به شدت مخالف می‌باشد.

۲/۱/۳. نظام سازی اسلامی، پیشنهاد ارائه شده توسط جریان اسلام ناب

احتمال سوم، توسط جریان اسلام ناب یا انقلاب مطرح شده است. این جریان با جریان فهم سنتی از اسلام در مخالفت با ایده اصلاح هویت اسلامی موافق است. اما این مسئله را مطرح می‌کند که **آیا می‌توان هویت**

اسلامی به وسیله تبلیغ صرف را محقق کرد؟

به عنوان مثال مسئله‌ی تربیت فرزندان، جریان فهم سنتی از دین معتقد است، باید برای والدین تبیین شود که تربیت وظیفه‌ی والدین می‌باشد. مانند بحث‌های عمومی که بر منابر بیان میشود، یا مباحث تخصصی تربیت اسلامی که توسط بعضی روحانیون طرح می‌گردد. در مقابل جریان اسلام ناب این سوال را مطرح میکند: آیا حضور رسانه در خانواده و حضور فرزندان در مدرسه بر تربیت موثر می‌باشد یا خیر؟ اگر این اثرگذاری پذیرفته شود، نمی‌توان به تبلیغ مسئله‌ی تربیت- و لو به نحو احسن- اکتفا کرد. چون والدین در شرایط فعلی بخشی از تربیت هستند.

نتیجه این مباحثه میان جریان انقلاب و جریان سنتی این است که نمی‌توان برای حفظ هویت اسلامی به تبلیغ صرف اکتفا کرد، چون تبلیغ در محیط محدود می‌باشد. حتی اگر در مدرسه و رسانه هم تبلیغ صورت بگیرد، محیط‌های دیگر موثر بر تربیت هستند که با استراتژی تبلیغ فتح نمی‌شوند. بنابراین نمی‌توان این استراتژی را به عنوان ایده‌ی محوری قرار داد. لذا جریان اسلام ناب در پاسخ به سوال: چه ایده‌ی محوری یا مبنایی، می‌تواند هویت اسلامی را محقق کند؟

پاسخ خواهد داد: به جای تبلیغ هویت اسلامی، نظام سازی اسلامی^۸ مبنای حرکت جمهوری اسلامی برای تحقق هویت اسلامی قرار گیرد. به این معنا که برای تحقق شاخص های هویت اسلامی-به جز تبلیغ- برنامه ریزی و نظام سازی شود. لذا از این مبنای، تحول بنیادین در آموزش و پرورش، اقتصاد مقاومتی، جنبش نرم افزاری، اصلاح رسانه و تولید الگوی پیشرفت اسلامی متولد خواهد شد.

در نتیجه برای مبنای ایده ی محوری انقلاب سه احتمال وجود دارد. احتمال جریان روشن فکری، اصلاح هویت اسلامی؛ احتمال جریان فهم سنتی از اسلام، تبلیغ هویت اسلامی و احتمال جریان اسلام ناب یا انقلاب، نظام سازی اسلامی می باشد.

۲/۱/۴. وجود اختلاف روشی بین جریان فهم سنتی و انقلاب برای حفظ هویت اسلامی

بنا بر آنچه بیان شد، جریان فهم سنتی از اسلام و جریان اسلام ناب هر دو در عدم پذیرش اصلاح هویت اسلامی هم نظر می باشند. اما اختلاف در روش حفظ و تحقق هویت اسلامی است. با توجه به مباحث گذشته، جریان فهم سنتی باید پاسخگو به اشکالات مطرح شده توسط جریان اسلام ناب باشد.^۹ به عنوان مثال: اگر جریان فهم سنتی قصد دارد به تبلیغ اکتفا کند، آیا تبلیغ می تواند، آثار هجمه مدرنیته که توسط توسعه غربی ایجاد شده است را

۸. **امام خامنه ای**: سابقه ی فقه سیاسی در شیعه، سابقه ی عریقی است؛ لیکن یک چیز جدید است و آن، **نظام سازی** بر اساس این فقه است؛ که این را امام بزرگوار ما انجام داد. قبل از ایشان کس دیگری از این ملتقطات فقهی در ابواب مختلف، یک نظام به وجود نیاورده بود. اول کسی که در مقام نظر و در مقام عمل - توأماً - یک نظام ایجاد کرد، امام بزرگوار ما بود؛ که مردم سالاری دینی را مطرح کرد، مسئله ی ولایت فقیه را مطرح کرد. بر اساس این مبنای، نظام اسلامی بر سر پا شد. این، اولین تجربه هم هست. ۱۳۹۰/۶/۱۷

فکر اسلام ناب، فکر همیشگی امام بزرگوار ما بود؛ مخصوص دوران جمهوری اسلامی نبود؛ منتها تحقق اسلام ناب، جز با حاکمیت اسلام و تشکیل نظام اسلامی امکانپذیر نبود. اگر نظام سیاسی کشور بر پایه ی شریعت اسلامی و تفکر اسلامی نباشد، امکان ندارد که اسلام بتواند با ستمگران عالم، با زورگویان عالم، با زورگویان یک جامعه، مبارزه ی واقعی و حقیقی بکند. ۸۹/۳/۱۴

۹. بحث پیرامون مقایسه ی این دو جریان مفصل می باشد و به نوشته ای دیگر نیاز دارد.

کنترل کند؟ جریان معتقد به تبلیغ هویت اسلامی نهایتاً در ساختارهای مدرن حضور پیدا میکند و سعی می کند شرایطی برای تبلیغ هویت اسلامی ایجاد کند. در حالی که جریان اسلام ناب در چنین شرایطی اصلاح ساختارهای مدرن را در دستور کار قرار میدهد.

۲/۱/۵. نظام سازی اسلامی، مبنای مختار نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی

مبتنی بر آنچه بیان شد، نشانه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی، مبنای نظام سازی اسلامی را مبنای صحیح و مناسب برای حرکت انقلاب اسلامی به سمت تحقق اهداف و آرمان ها می داند.

۲/۲. تبیین مراحل تحقق مبنای حرکت انقلاب اسلامی

در این قسمت اصطلاح دوم یعنی "مراحل تحقق مبنا"، تبیین میشود. هر امری برای تحقق توسط غیر خداوند نیازمند تدریج و مرحله بندی است. فقط خداوند متعال است که هر زمان اراده ی تحقق کند، «کن فیکون» می کند. اما در دنیای مادی با توجه به موانع و ظرفیت ها باید تدریجی یا مرحله به مرحله عمل کرد.

۲/۲/۱. مراحل پنج گانه ی حرکت انقلاب، به عنوان فرآیند تحقق مبنا

دانستیم که مبنای حرکت انقلاب اسلامی نظام سازی اسلامی است. حال این مبنا در چند مرحله محقق می شود؟ آیت ... امام خامنه ای ۵ مرحله برای تحقق این مبنا مطرح کرده اند.^{۱۰} به عبارت دیگر ۵ مرحله ی تاریخی باید حرکت شود، تا به وسیله ی مبنای انقلاب، اهداف و آرمان های اسلامی محقق گردد. حال این ۵ مرحله چیست؟ «مرحله انقلاب اسلامی، مرحله نظام اسلامی، مرحله دولت اسلامی، مرحله جامعه اسلامی و مرحله امت اسلامی».

۱۰. یک زنجیره ی منطقی وجود دارد؛ حلقه ی اول، انقلاب اسلامی است، بعد تشکیل نظام اسلامی است، بعد تشکیل دولت اسلامی است، بعد تشکیل جامعه ی اسلامی

است، بعد تشکیل امت اسلامی است؛ این یک زنجیره ی مستمری است که به هم مرتبط است. بیانات امام خامنه ای در کرمانشاه ۱۳۹۰/۷/۲۴

ایشان این مراحل پنج گانه را فرآیند تحقق آرمان های انقلاب یا مراحل تحقق مبنای انقلاب می دانند. لذا اگر این ۵ مرحله طی شود در پایان ۵ مرحله، مبنا و آرمان های انقلاب محقق خواهد شد.

۲/۲/۱/۱. انقلاب اسلامی، مرحله سلب اختیارات اجتماعی از غیر معتقدین به مبنای انقلاب

مرحله ی "انقلاب اسلامی"، اولین مرحله از مراحل تحقق مبنا می باشد. که تعریف شده است به تفویض اختیارات اجتماعی به معتقدین به مبنا. چرا که دستگاه حاکمه در زمان طاغوت، اصلاً اعتقادی به حفظ هویت اسلامی یا تحقق اهداف اسلامی وجود نداشت. در انقلاب اسلامی اختیارات اجتماعی از کسانی که به این مبنا اعتقاد نداشتند سلب و به کسانی که معتقد به مبنا بودند تفویض شد. کشور ایران از این مرحله عبور کرده، و برای آن شهیدان بسیاری داده است.

۲/۲/۱/۲. نظام اسلامی، مرحله نظام سازی اجمالی برای حرکت به سمت تحقق اهداف انقلاب

مرحله ی "نظام اسلامی"، دومین مرحله از مراحل تحقق آرمانهای اسلامی است. در این مرحله به صورت اجمالی نظاماتی برای حرکت انقلاب اسلامی به سمت اهداف و آرمان ها تشکیل شد. به عبارت دیگر برای آغاز حرکت بر اساس مبنا، لوازمی مورد نیاز می باشد، که باید فراهم شود. در این مرحله انقلاب اسلامی بخشی از آن لوازم را مهیا کرد. به عنوان مثال مسئله ای که مورد اختلاف امام با روشنفکران اول انقلاب یعنی نام و نوع حکومت، آنها می گفتند جمهوری دموکراتیک اسلامی و امام می فرمودند: جمهوری اسلامی نه یک کلمه بیش نه یک کلمه کم. در آن مسئله، روشنفکران قصد داشتند، لوازم حرکت انقلاب را متناسب با مبنای خودشان تعیین کنند، یعنی کلمه ی دموکراتیک را در تعریف انقلاب بیاورند. حال اگر امام در این قضیه کوتاه می آمدند، روشنفکرها ادعا میکردند که در تعریف حکومت، دموکراسی آمده است، و دموکراسی لوازمی دارد، لذا آنقدر لوازم دموکراسی را بسط می دادند

که مبنا به چالش کشیده می شد. بحمد... کشور از این مرحله هم عبور کرد و توانست به صورت اجمالی نظاماتی را برای ادامه ی حرکت خود حول مبنا تشکیل دهد. و ۹۸ درصد مردم با رأی خود نام حکومت را جمهوری اسلامی قرار دادند. سپس لوازمی اجمالی برای آن مشخص کردند، مانند شورای نگهبان، سپاه پاسداران، وزارت جهاد و ولایت فقیه- که مهمترین لازمه هست- برای تحقق مبنا در قانون اساسی آمده است. بنابراین این مرحله ی دوم مرحله نظام سازی اجمالی برای تحقق مبنا بود.

۲/۲/۱/۳. دولت اسلامی، مرحله نظام سازی تفصیلی برای حرکت به سمت تحقق اهداف انقلاب

"دولت اسلامی"، مرحله سوم از مراحل تحقق اهداف و آرمان های انقلاب اسلامی به وسیله ی مبنا می باشد. در مرحله دولت اسلامی، موضوع کار، نظام سازی تفصیلی بر اساس مبنا است. تبیین این موضوع نیازمند توضیح پیرامون نظامات فعلی است. ساختارهای فعلی اداره کننده کشور که در زمان شاه یا بعد از انقلاب ایجاد شدند و البته تغییراتی کردند، بر اساس کارشناسی غربی و مفاهیم توسعه و مدرنیته بوده است، نه برای تحقق شاخصه های هویت اسلامی. به عنوان مثال در هیچ یک از سازمان های غربی برای تقویت خانواده، عدالت، عزت و...- به معنای اسلامی- برنامه ریزی نشده است. اصلاً این شاخصه ها در غرب معنا ندارد. لذا نمی توان برای تحقق شاخص های هویت اسلامی از نظامات مدرن استفاده کرد. اگر خاطرات اوائل انقلاب خوانده شده باشد، عده ای به حضرت امام می گفتند: ارتش، دانشگاه و... را منحل کنید. یعنی یک دیدگاه اینگونه بود که ساختار های غربی و باقی مانده از زمان شاه باید منحل شود. اگر این کار انجام می شد، هرج و مرج اتفاق می افتاد، چرا که امکان جایگزین سازی سریع ساختارها وجود نداشت. امام ساختارها را حفظ کردند و تدریجاً به اصلاح آن ها پرداختند. اما پس از اتمام جنگ تحمیلی، که پایان مرحله نظام اسلامی و تثبیت تعریف انقلاب در دنیا بود، استراتژی نظام سازی تفصیلی در دستور کار قرار گرفت.

برای واضح شدن مسئله دولت اسلامی مثالی عرض میشود: اعضای شورای راهبردی در زمان دولت نهم با ساختارهای نظام، مانند بانک مرکزی، مرکز آمار ایران و ساختارهای مختلف ارتباط برقرار کردند. در جلسه ای با مرکز آمار ایران یکی از کارشناسان متدین این مرکز این گونه اذعان کرده بود: « من عدالت را قبول دارم. ولی من کارشناس مرکز آمار ایران، روش محاسبه ی عدالت را بلد نیستم. نمی توانم بسنجم که عدالت زیاد یا کم شده است؟ می فرمود: ولی تولید ناخالصی ملی، تورم و دیگر شاخص های توسعه را می توانم محاسبه کنم.» حال در مرحله ی سوم که موسوم به دولت اسلامی است، موضوع اصلی فعالیت ها، نظام سازی تفصیلی بر اساس مبنا می باشد. یعنی تولید معادلاتی که موضوع فعالیتشان تحقق شاخصه های هویت اسلامی باشد.

۲/۲/۱/۴. مرحله چهارم، مرحله تحقق مبنای انقلاب در گستره ی کشور ایران

زمانی که نظام سازی تفصیلی انجام شد، یعنی در نظامات جامعه، توان برنامه ریزی برای تحقق شاخص های هویت اسلامی ایجاد شد. انقلاب اسلامی وارد مرحله ی چهارم یعنی تحقق مبنا در ایران، موسوم به جامعه اسلامی میشود. خانواده، عدالت و دیگر شاخصه های هویت اسلامی بسیار بیشتر از الان محقق خواهد شد.

۲/۲/۱/۵. مرحله پنجم، مرحله الگو گیری دیگر کشورها از ایران اسلامی

پس از آنکه شاخصه های هویت اسلامی در ایران محقق شد، به علت فطری بودن احکام اسلام، کشورهای اسلامی و مستضعف عالم در محیط جاذبه ی ایران قرار می گیرند. در نتیجه مجموعه معادلات جامعه اسلامی در میان آن ملت ها تکثیر می شود. در ادبیات انقلاب به این مرحله، مرحله ی امت اسلامی یا تمدن اسلامی گفته می شود.

۲/۲/۲. حضور ایران در مرحله سوم به عنوان کشوری در حال اسلامی شدن

بر اساس مراحل مطرح شده برای تحقق مبنا، در حال حاضر ایران، کشوری اسلامی نیست. در نتیجه به طریق اولی، جامعه ای در حال توسعه نیز نمی باشد. بلکه ایران کشوری در حال اسلامی شدن است، و الان در مرحله ی سوم اسلامی شدن، یعنی مرحله ی دولت اسلامی است. در این مرحله منظور از دولت، همه ی ساختارهای اداره کننده ی جامعه مانند قوه ی قضاییه، مقننه، مجریه و... می باشد. باید توجه داشت که انقلاب اسلامی از دو مرحله ی قبل با مجاهدت هایی که شهدا و امام راحل عظیم الشان انجام دادند عبور کرده است. و الان آیت ا... امام خامنه ای مدیر مرحله ی سوم هستند. و همه باید برای عبور هر چه سریع تر از این مرحله به ایشان کمک کنند.

۲/۲/۳. زمینه سازی ظهور، توسط مراحل پنج گانه حرکت انقلاب اسلامی

لازم به ذکر است که این ۵ مرحله قبل از ظهور است. در روایه از امام صادق علیه السلام است که می فرمایند: قبل از ظهور از قم، علم به سایر بلاد دنیا انتشار پیدا می کند.^{۱۱} وقتی شاخص های هویت اسلامی در ایران محقق گردید، فطرت های پاک به آن گرایش پیدا می کنند، لذا الگوی ایران اسلامی در جهان اسلام و جهان مستضعفین تکثیر می شود. و برای مردم دنیا سوال ایجاد می شود که چه کسانی این جامعه را ساخته اند؟ و پاسخ داده می شود: فقها که شاگردان معصومین هستند، این جامعه را با درک خودشان از اسلام درست کردند، در نتیجه مردم تشنه ی صاحب اصلی می شوند. لذا در روایات هست که قبل از ظهور، شوق به حضور حضرت در دل ها ایجاد می شود. به عبارت دیگر این پنج مرحله، مراحل حرکت به سمت زمینه سازی ظهور است.

با توجه به این مباحث شورای راهبردی با بحث هایی که در حوزه ی مهدویت مطرح می باشد، اختلاف فکری دارد. به نظر شورای راهبردی زمینه سازی ظهور بدون طی مراحل پنج گانه اتفاق نمی افتد.

۱۱. قال الصادق(علیه السلام): منه یفیض العلم الی سائر البلاد. رج: بحارالانوار ج ۶۰ ص ۲۱۳ ح ۲۳

۲/۳. تبیین موضوعات انتقال میان مراحل انقلاب

جهت با سه اصطلاح مبنای حرکت، مراحل حرکت و موضوعات انتقال از هر مرحله به مرحله دیگر تعریف می شود. دو اصطلاح اول تبیین شد، اما اصطلاح سوم اینگونه مطرح می شود: چگونه از هر مرحله به مرحله دیگر انتقال صورت گیرد؟ به صورت اجمال، برای انتقال از هر مرحله به مرحله دیگر اولاً شناسایی موانع هر مرحله برای تحقق مبنا و ثانیاً بسیج برنامه ها بر اساس اولویت های رفع موانع لازم می باشد. به عبارت دیگر در هر مرحله با در نظر گرفتن موانع اصلی حرکت به سمت تحقق آرمان ها و اولویت رفع این مانع، موضوعی خاص جلوه می کند، که به آن موضوع، موضوع انتقال گفته میشود. با توجه به مراحل پنج گانه ی تحقق مبنا، چهار موضوع انتقال برای عبور از این مراحل وجود خواهد داشت.

۲/۳/۱. مسئله ولایت فقیه، موضوع انتقال به مرحله نظام اسلامی

فرض بفرمائید سال ۵۷ است و انقلاب پیروز شده است. عده ای جمهوری دموکراتیک اسلامی، جمهوری کومونیستی، جمهوری خلق مسلمان و ... را پیشنهاد کرده اند. ابتدا باید مانع اصلی شناخته شود، مانع اصلی تئوری های جایگزین می باشد. یعنی اگر برای تحقق مبنا، نظام اجتماعی لیبرال دموکراسی تعریف شود، چون اصل در نظام های لیبرال دموکراسی پسند اجتماعی است - منشا قانون گذاری پسند مردم - نه اسلام - می شود. و این دیدگاه یک مانع است که باید آن را شناخت و دانست که در حکومت لیبرال دموکراسی نمی شود اسلام را محقق کرد، چراکه محور اصلی پسند اجتماعی می باشد.

نتیجه شناخت لیبرال دموکراسی، عدم ورود به این عرصه می باشد. اما اگر تئوری جایگزین وجود نداشته باشد، چون کشور و مردم نمی توانند بدون حکومت بمانند، به سمت یکی از مدل های مرسوم خواهند رفت. لذا امام از سال ۴۲ این مطلب که اسلام خودش حکومت دارد را در دستور کار داشتند. و با بصیرت متوجه بودند که اگر

زمانی جریان به دست ایشان بیافتد، ولی تئوری جایگزین نداشته باشند، ثمره کار به سمت یک حکومت سکولار منحرف خواهد شد. لذا موضوع انتقال از مرحله انقلاب اسلامی به نظام اسلامی تئوری ولایت فقیه بوده است. و اگر این تئوری تکاملی وجود نداشت، انقلاب به مدل های مرسوم حکومت انتقال پیدا می کرد. تدریس ولایت فقیه در سال های قبل از انقلاب توسط حضرت امام موجب انتقال به مرحله نظام اسلامی شد. لذا موضوع انتقال از مرحله ی انقلاب اسلامی به مرحله نظام اسلامی تبیین مسئله ولایت فقیه بوده است. و مرحوم سید منیر، شهید بهشتی، شهید مطهری و آیت و... برای تثبیت این تئوری تلاش های بسیاری انجام دادند.

۲/۳/۲. مسئله دفاع مقدس و جهاد، موضوع انتقال به مرحله دولت اسلامی

اما آیا با ورود مسئله ولایت فقیه به قانون اساسی، همه موانع موجود سر راه تحقق آرمان ها و اهداف انقلاب اسلامی برداشته شد؟ خیر، برای جمهوری اسلامی کادر مناسب وجود نداشت، مضاف برآنکه جنبش های اوایل انقلاب نظیر منافقین و... خیلی از نیروها را از انقلاب جدا کردند. همچنین در نظام بین الملل، جمهوری اسلامی و استکبار درک نمی شد. بنابر این در داخل کادر مناسب، و در خارج درک مناسب از مفاهیم انقلاب اسلامی وجود نداشت. با تقدیر خداوند متعال در ابتدای انقلاب، حوادث امنیتی و در راس همه ی آن ها جنگ تحمیلی- این کوره ی آدم سازی- واقع شد. و در انقلابی که نظام آموزشی و تبلیغی مناسب با مبنایش در اختیار نداشت. بعد از جنگ تحمیلی هم فرهنگ جهاد و جبهه در درون تثبیت شد و نیروهای انقلاب پرورش یافتند، و هم در نظام بین الملل، نظام اسلامی صادر و به رسمیت شناخته شد. به عبارت دیگر زیر ساخت های تکنولوژی کشور از تحریم های زمان جنگ، استقلال و تثبیت در نظام بین الملل و کادر سازی داخل در مسئله دفاع مقدس بوقوع پیوست. در نتیجه می توان گفت: موضوع انتقال از مرحله نظام اسلامی به دولت اسلامی مسئله دفاع مقدس بوده است. که به برکت خون ۳۰۰ هزار شهید انقلاب اسلامی موفق به عبور از این مرحله نیز شده است. لذا امام خامنه ای فرمودند:

جنگ گنج است. و باید پیرامون جنگ خیلی مطالعه شود. جنگ عدل ولایت فقیه اهمیت داشت. اگر دفاع مقدس نبود، ولایت فقیه بر زمین می ماند.

۲/۳/۳. الگوی پیشرفت اسلامی، موضوع انتقال به مرحله جامعه اسلامی

در مرحله سوم، اسلامی شدن تفصیلی نظامات باید در دستورکار قرار بگیرد. چرا که دولت اسلامی به نظام سازی تفصیلی برای برنامه ریزی به منظور تحقق مبنا تعریف شد. اما برای انتقال به مرحله ی جامعه اسلامی مانعی وجود دارد به نام توسعه غربی یا برنامه ریزی مدرن، اگر این مانع برداشته نشود، انتقال صورت نمیگیرد. و این مانع با نظام سازی تفصیلی مرتفع خواهد شد. لذا عرض شد که نظام سازی بدون نظام معادلات حول مبنا شکل نخواهد گرفت و نظام معادلات حول مبنا، الگوی پیشرفت اسلامی نام دارد. در نتیجه اگر الگوی پیشرفت اسلامی تولید نشود، نظام به مرحله بعد که جامعه اسلامی می باشد منتقل نخواهد شد.

۲/۳/۴. بانک اطلاعات اسلامی، موضوع انتقال به مرحله امت یا تمدن اسلامی

و در مرحله بعد باید بانک اطلاعات اسلامی تهیه شود و سوالات مطرح شده در دنیا موضوع پایان نامه ها قرار گیرد و بر اساس الگوی پیشرفت اسلامی پاسخ داده شود. بانک اطلاعات، یک نظام مهندسی آموزشی و پژوهشی جامعه می باشد. و چون مانع را برطرف می کند علت انتقال انقلاب اسلامی از مرحله جامعه اسلامی به مرحله امت اسلامی است.

۲/۳/۵. برابر بودن اهمیت و ضرورت پرداختن به موضوعات انتقال در هر زمان

بنا بر آنچه بیان شد، موضوعات انتقال در راس امور کشور و انقلاب می باشند. لذا امام فرمودند: جنگ در راس امور است. و در زمان بحث ولایت فقیه هم فرمایشاتی داشتند و پیرامون آن جهاد کردند. امروز هم امام خامنه ای می فرمایند: الگوی پیشرفت اسلامی برای ما حیاتی است و این دهه را دهه عدالت و پیشرفت نام گذاری کردند. لذا لازم به ذکر است، مسئله ی الگوی پیشرفت اسلامی به عنوان موضوعات انتقال زمان حاضر عدل جنگ و ولایت فقیه اهمیت دارد. و همان طور که دو موضوع گذشته نیاز به شجاعت و ایثار داشت، این موضوع هم نیازمند شجاعت و... می باشد.

اما نکته ی مهم آن است اگر سنگرهای بعدی فتح نشود، دشمن به سنگر قبلی طمع می کند- عمق فتنه سال ۸۸ این موضوع بوده است. چون نیروهای انقلاب برای فتح سنگر بعدی عزم خوبی نکردند، لذا دشمن به سنگر قبلی طمع کرد.- اگر نیروهای انقلاب بر مسئله ی الگوی پیشرفت متمرکز شده بودند، در سنگر پیشرو با دشمن درگیر میشدند، و در فتنه سال ۸۸ به مسئله ی ولایت فقیه حمله نمیشد. حال اگر شخصی قصد دارد به خیل شهدا ورود پیدا کند، باید موضوع انتقال زمان خودش را بشناسد و برای آن جهاد کند.

با توجه به مطالب مطرح شده در این بخش، ضرورت پرداختن به مسئله ی الگوی پیشرفت اسلامی به عنوان یکی از موضوعات انتقال و صورت مسئله الگوی پیشرفت اسلامی به عنوان یکی از مسائل تاسیسی انقلاب اسلامی روشن گردید.

۳. تبیین مسئله ی الگوی پیشرفت اسلامی با استفاده از جهت حرکت انقلاب اسلامی

با توجه به اصطلاح جهت حرکت انقلاب اسلامی، اگر از موضوع الگوی پیشرفت اسلامی سوال شود، پاسخ داده میشود: الگوی پیشرفت اسلامی ابزار نظام سازی تفصیلی می باشد. به عبارت دیگر همان طور که انقلاب برای تحقق اسلام انجام شد، الگوی پیشرفت اسلامی نیز برای تحقق اسلام بکارگیری میشود. لذا نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی، با توجه خاص به مسئله ی جهت انقلاب اسلامی، طرحی برای مدیریت اسلامی تحولات ارائه کرده است.

۱. تبیین جهت حرکت انقلاب اسلامی، مقدمه ای لازم برای تبیین صحیح مسائل تاسیسی انقلاب..... ۴
۲. تبیین جهت حرکت انقلاب اسلامی به وسیله سه اصطلاح مبنا، مراحل و موضوعات انتقال..... ۴
- ۲/۱. تبیین مبنای حرکت انقلاب اسلامی، به عنوان اولین اصطلاح مبین جهت..... ۵
- ۲/۱/۱. اصلاح هویت اسلامی، پیشنهاد ارائه شده توسط جریان روشن فکری..... ۵
- ۲/۱/۲. تبلیغ هویت اسلامی، پیشنهاد ارائه شده توسط جریان فهم سنتی از اسلام..... ۷
- ۲/۱/۳. نظام سازی اسلامی، پیشنهاد ارائه شده توسط جریان اسلام ناب..... ۸
- ۲/۱/۴. وجود اختلاف روشی بین جریان فهم سنتی و انقلاب برای حفظ هویت اسلامی..... ۹
- ۲/۱/۵. نظام سازی اسلامی، مبنای مختار نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی..... ۱۰
- ۲/۲. تبیین مراحل تحقق مبنای حرکت انقلاب اسلامی..... ۱۰
- ۲/۲/۱. مراحل پنج گانه ی حرکت انقلاب، به عنوان فرآیند تحقق مبنا..... ۱۰
- ۲/۲/۱/۱. انقلاب اسلامی، مرحله سلب اختیارات اجتماعی از غیر معتقدین به مبنای انقلاب..... ۱۱
- ۲/۲/۱/۲. نظام اسلامی، مرحله نظام سازی اجمالی برای حرکت به سمت تحقق اهداف انقلاب..... ۱۱
- ۲/۲/۱/۳. دولت اسلامی، مرحله نظام سازی تفصیلی برای حرکت به سمت تحقق اهداف انقلاب..... ۱۲
- ۲/۲/۱/۴. مرحله چهارم، مرحله تحقق مبنای انقلاب در گستره ی کشور ایران..... ۱۳
- ۲/۲/۱/۵. مرحله پنجم، مرحله الگو گیری دیگر کشورها از ایران اسلامی..... ۱۳
- ۲/۲/۲. حضور ایران در مرحله سوم به عنوان کشوری در حال اسلامی شدن..... ۱۴
- ۲/۲/۳. زمینه سازی ظهور، توسط مراحل پنج گانه حرکت انقلاب اسلامی..... ۱۴
- ۲/۳. تبیین موضوعات انتقال میان مراحل انقلاب..... ۱۵
- ۲/۳/۱. مسئله ولایت فقیه، موضوع انتقال به مرحله نظام اسلامی..... ۱۵
- ۲/۳/۲. مسئله دفاع مقدس و جهاد، موضوع انتقال به مرحله دولت اسلامی..... ۱۶
- ۲/۳/۳. الگوی پیشرفت اسلامی، موضوع انتقال به مرحله جامعه اسلامی..... ۱۷
- ۲/۳/۴. بانک اطلاعات اسلامی، موضوع انتقال به مرحله امت یا تمدن اسلامی..... ۱۷
- ۲/۳/۵. برابر بودن اهمیت و ضرورت پرداختن به موضوعات انتقال در هر زمان..... ۱۸
۳. تبیین مسئله ی الگوی پیشرفت اسلامی با استفاده از جهت حرکت انقلاب اسلامی..... ۱۹

امام خامنه ای:

اولین کار هر مدیری در هر بخشی این است که به همگامی دست را در نظر بگیرد.

۱۳۹۲/۴/۳۰